

Bijlage 1

Ontwikkelingen auteursrecht en naburige rechten 2004-2007

1. *Collectief beheer en het toezicht daarop*

a. *College van Toezicht 2004-2007*

Sinds 15 juli 2003 wordt door het College toezicht uitgeoefend op Buma en Sena alsmede op de Stichtingen De ThuisKopie, Leenrecht en Reprerecht (vgl. www.cvta.nl). Als de 'opstartfase' in 2003 buiten beschouwing wordt gelaten, heeft het College effectief drie jaar toezicht uitgeoefend (2004-2006). Uit de toezichtspraktijk en de ook aan uw Kamer toegezonden jaarverslagen van het College blijkt dat er met name de volgende uitgangs- en aandachtspunten voor het toezicht zijn ontwikkeld:

1. de organisaties moeten een overzichtelijke (financiële) administratie bijhouden en voorzien in een deugdelijke financiële verantwoording en informatievoorziening;
2. de geconsolideerde financiële rapportages aan het College moeten worden gewaarmerkt door een onafhankelijke registeraccountant en helder zijn, opdat duidelijk wordt wat de geldstromen zijn, hoe deze lopen, welke bedragen geïnd en verdeeld worden, welk (redelijk) deel van de gelden wordt besteed aan fondsen voor sociaal-culturele doeleinden en wat de totale kosten van het collectieve beheer zijn;
3. ook moet inzichtelijk zijn of wordt verdeeld aan buitenlandse rechthebbenden, of deze op gelijke wijze worden behandeld als Nederlandse rechthebbenden, of gelden uit het buitenland worden ontvangen en of deze op juiste wijze worden verdeeld onder Nederlandse rechthebbenden;
4. de totale beheerskosten moeten in een redelijke verhouding staan tot de geïnde vergoedingen, waarbij ook de kosten worden betrokken die zijn gemaakt door de afzonderlijke verdeelorganisaties;
5. er moet sprake zijn van een transparante tariefstructuur en kenbaarheid van de tarieven;
6. een rechtmatige verdeling van de geïnde gelden veronderstelt een tijdige verdeling;
7. de aanwijzing van verdeelorganisaties door de collectieve beheersorganisaties moet worden verbonden aan een duidelijke termijn en kan worden ingetrokken als de verdeelorganisaties hun verplichtingen niet naar behoren uitvoeren;
8. verder zouden de aangewezen verdeelorganisaties – op straffe van intrekking van de aanwijzing bij verzuim – verplicht moeten worden om alle informatie aan de collectieve beheersorganisaties aan te leveren die nodig is om op hun beurt te voldoen aan de informatieverplichtingen jegens het College;
9. het is wenselijk dat collectieve beheersorganisaties een geschillenregeling voor zowel rechthebbenden als betalingsplichtigen hebben.

b. *Overig onderzoek College van Toezicht auteursrecht en naburige rechten*

Het College heeft naar aanleiding van berichten in de media op verzoek van de vorige Minister van Justitie onderzoek gedaan naar het beleggingsbeleid bij Buma. Bij brief van 3 oktober 2006 heeft het College hem bericht dat het door Buma gehanteerde beleggingsbeleid de toets der kritiek kan doorstaan. Het College heeft de indruk dat Buma op verantwoorde wijze omspringt met risico's en kansen, waarbij sprake lijkt te zijn van een professionele aanpak.

Momenteel verricht het College onderzoek naar de door collectieve beheersorganisaties gehanteerde geschillenregelingen, fondsvorming voor sociale en culturele doeleinden, de financiële, juridische en bestuurlijke verhoudingen tussen de verschillende auteursrechtenorganisaties en de voortgang van de repartitie.

c. *Toezicht door de NMa*

Bij brief van 19 maart 2007 is de Tweede Kamer ter uitvoering van de motie Aptroot c.s. (Kamerstukken II 2006/07, 30 800 XIII, nr. 44) aangegeven dat de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) op basis van eigen onderzoek tot de slotsom is gekomen dat er op basis van het mededingingsrecht geen echt bevredigende methode is om te beoordelen of de tarieven van een collectieve beheersorganisatie excessief zijn.¹ De NMa is, naar aanleiding van klachten van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD) respectievelijk Koninklijke Horeca Nederland, niet gebleken dat de in Nederland gehanteerde muziektarieven onbillijk hoog of over de hele linie hoger zijn dan die welke in andere EU-landen worden gehanteerd (bijv. 15 maart 2002, zaak 1802, VSCD/Buma, en 22 juli 2005, zaak 2319, KHN/Sena). Recent heeft de NMa ook klachten van Koninklijke Horeca Nederland en het radioprogramma Fresh FM over vermeend misbruik van machtspositie door Buma afgewezen (d.d. 10 mei 2007 resp. 8 juni 2007).

d. Sector-initiatieven voor transparanter en flexibeler collectief beheer

In aanvulling op de door de Stichting Auteursrechtmanifestaties opgerichte voorlichtende website www.auteursrecht.nl heeft de Stichting Auteursrechtbelangen het initiatief genomen binnen deze website specifieke webpagina's te ontwikkelen over collectief beheer. Dit moet gaan functioneren als een wegwijzer naar en informatiepunt over de verschillende collectieve beheersorganisaties en de door hen gehanteerde tarieven en andere gebruiksvoorwaarden. Het streven is om deze informatievoorziening per 1 januari 2008 operationeel te laten zijn.

Eind 2006 heeft Buma op haar website een tarievencalculator opgenomen, waarmee eindgebruikers een betrouwbare indicatie kunnen krijgen van de door hen eventueel aan Buma voor muziekgebruik te betalen vergoedingen. Op 14 mei 2007 is deze faciliteit omgevormd tot een systeem van digitale licentieverlening: voortaan kunnen Buma-licenties online worden verkregen en wordt door Buma gefactureerd op basis van de door de gebruiker zelf verstrekte informatie. Daarmee is een nieuwe fase ingeluid voor de dienstverlening door Buma. Buma en Sena werken momenteel aan een gezamenlijk systeem voor digitale licentieverlening, dat per 1 januari 2008 – in eerste instantie voor de horecasector – operationeel zal worden. Tevens kan in het gezamenlijke initiatief van Sena en Buma een belangrijke aanzet gelegen zijn voor de uiteindelijke ontwikkeling van één overkoepelend digitaal loket, waar gebruikers van beschermd materiaal desgewenst kunnen nagaan welke kosten aan een bepaald exploitatiemodel zijn verbonden en hun licentie kunnen regelen. Voorwaarde is dan wel dat ook andere collectieve beheersorganisaties, zoals Videma en de stichting Reprorecht, actief gaan participeren in het initiatief van Buma en Sena. De organisaties zijn hierover in overleg en streven ernaar de mogelijkheden van de digitale licentieverlening per 1 januari 2009 fors uit te breiden.

Buma/Stemra werkt aan een flexibilisering van haar collectieve beheer, om aangesloten muzikanten en -uitgevers meer zeggenschap te geven over het gebruik van hun eigen werk. Zo zal er geen incasso meer plaatsvinden bij het gebruik door rechthebbenden van eigen muziek op de eigen website, zullen websites van rechthebbenden vermeld worden op de website van Buma/Stemra en wordt een virtueel podium ontwikkeld waar rechthebbenden hun eigen muziek kunnen etaleren (de Nederlandse Muziekbibliotheek). Ten slotte is een pilotproject gestart dat onder specifieke voorwaarden de mogelijkheid biedt om muziekwerken beschikbaar te stellen onder een Creative Commons-licentie, zonder dat daarvoor een vergoeding betaald hoeft te worden. Doel van de innovatieve samenwerking tussen Buma/Stemra en het door OCW gesubsidieerde Creative Commons Nederland is een interessante combinatie van de voordelen van collectief beheer en de individuele vrijheid om nationaal en internationaal aandacht te vragen voor het eigen werk te bieden. De toepassing van Creative Commons licenties heeft een positieve invloed op content die in het publieke domein beschikbaar is. Zij bevordert

¹ Het onderzoeksrapport van de NMa is te vinden bij het persbericht van 23 februari 2007 op www.nmanet.nl (onder "actueel" en vervolgens "Nieuws- en persberichten").

culturele diversiteit en innovatie en geeft rechthebbenden een mogelijkheid om op een andere wijze invloed te hebben op de voorwaarden waaronder zij hun werk beschikbaar stellen aan derden.

e. Leenrecht en multimediatproducten

In 2006 hebben de bibliotheken en de uitgevers van multimediatproducten een langdurig meningsverschil over het uitlenen van deze producten beëindigd. Het akkoord komt er, samengevat, op neer dat deze producten in beginsel zonder voorafgaande toestemming mogen worden uitgeleend, mits daarvoor een leenrechtvergoeding wordt betaald. Deze wordt geïnd en verdeeld door de Stichting Leenrecht, die wordt gecontroleerd door het College.

f. Voorlichting over collectief beheer

De Stichting SURF heeft in april 2007 onder de titel 'Licenties, collectieve rechtenorganisaties en het hoger onderwijs' een checklist voor onderhandelingen met collectieve beheersorganisaties uitgebracht. De betrokken voorlichtingsbrochure geeft niet alleen een schets van de grondslagen van het auteursrecht, maar biedt ook een overzicht van de auteursrechtorganisaties waarmee universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten te maken kunnen krijgen en een aantal concrete suggesties voor de opstelling in het overleg met die organisaties.²

Begin 2005 had ECP.NL, als platform voor e-Nederland, de voorlichtende brochure 'Auteursrecht voor ondernemers' uitgebracht.³

g. Digitalisering van cultureel erfgoed

Lovenswaardig is het initiatief van de juridische commissie van FOBID (een samenwerkingsverband van een aantal landelijke bibliotheekorganisaties in Nederland), dat probeert om samen met een groot aantal erfgoedorganisaties en instellingen een oplossing te vinden voor enkele auteursrechtelijke problemen bij de digitalisering van cultureel erfgoed (archieven en bibliotheken) om openbaarmaking van die gedigitaliseerde collecties via internet mogelijk te maken. De auteursrechthebbenden van de te digitaliseren en openbaar te maken werken waar nog auteursrecht op rust, zijn vaak niet of slechts met grote moeite en dito kosten op te sporen. FOBID probeert bouwstenen aan te dragen aan de hand waarvan overeenkomsten gesloten kunnen worden tussen erfgoedinstellingen enerzijds en collectieve beheersorganisaties, grote uitgevers en andere rechthebbenden anderzijds. Ook deze laatstgenoemde categorieën betrokkenen hebben inmiddels hun interesse getoond om bij te dragen aan de oplossing van deze problematiek. De oplossing is bedoeld voor het specifieke terrein van niet-economische exploitatie ten behoeve van non-profit-instellingen van cultureel erfgoed. Wij volgen deze ontwikkeling met belangstelling. Tevens is het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie gevraagd een rechtsvergelijkend onderzoek te doen naar de oplossingen die in een aantal landen binnen en buiten de EU zijn gevonden voor de problematiek van de zogenaamde verweesde werken (waarvan de auteursrechthebbende niet meer te achterhalen is).

2. Het thuishoofdstelsel

a. Wetgeving

Bij Besluit van 17 februari 2007 (Stb. 2007, 75) zijn conform de toezegging aan uw Kamer tijdens het debat van 7 december 2006 (vgl. ook Kamerstukken II 2006/07, 30 800, nr. 22), de blanco dragers aangewezen waarover in 2007 een thuishoofstelsel verschuldigd is.

² Zie www.surfoundation.nl/licenties.

³ Zie http://www.ecp.nl/downloads/id=1169/Auteursrecht_voor_ondernemers.html.

b. Juridische procedures

Er loopt een juridische procedure over de thuiskopievergoedingen die door de betalende industrie, waaronder Stobi, FIAR en ICT Office, in 2005 is aangespannen tegen de SONT en Stichting De Thuiskopie. Daarin is een aantal belangrijke vragen van uitleg van het thuiskopieregime uit de Richtlijn auteursrecht aan de orde.

Verder is recent door het Amerikaanse bedrijf Imation bij de Europese Commissie een klacht ingediend tegen de Nederlandse staat over het Nederlandse systeem van compensatie voor thuiskopiëren. Volgens Imation wordt met dit systeem het vrije verkeer van goederen geschonden. Afgewacht moet worden of de Commissie hierin aanleiding ziet om een inbreukactie ex artikel 226 EG-Verdrag tegen Nederland te beginnen.

Ten slotte zij hier vermeld dat Stichting De Thuiskopie heeft aangekondigd beroep in cassatie te zullen aantekenen tegen de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam van 13 september 2007, in een geschil tussen Stichting De Thuiskopie en de verdeelorganisaties Norma en Irda, over vraag of thuiskopiegelden verschuldigd zijn aan Amerikaanse uitvoerende kunstenaars.

3. Piraterijbestrijding

a. Uitvoering EU-richtlijn handhaving intellectuele-eigendomsrechten

Rechthebbenden hebben door de inwerkingtreding per 1 mei 2007 van de uitvoeringswet bij de richtlijn inzake handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (richtlijn 2004/48/EG, Stb. 2007, 108) enkele nieuwe civielrechtelijke instrumenten gekregen waarmee zij inbreuken op hun rechten kunnen bestrijden en waarmee de schade van de inbreuk zo goed mogelijk hersteld kan worden. De uitvoeringswet voegt onder andere een nieuwe titel toe aan het derde boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, waarin regels zijn opgenomen voor de rechtspleging in zaken betreffende handhaving van rechten van intellectuele eigendom (artikelen 1019-1019i Rv). Zo kunnen rechthebbenden nu de rechter verzoeken de vermeende inbreukmaker een verbod op te leggen om inbreuk te maken zonder hem te dagvaarden (ex parte procedure) en zijn de mogelijkheden voor bewijsgaring en de mogelijkheden om de medewerking van tussenpersonen af te dwingen vergroot. De jurisprudentie over het afdwingen van medewerking van tussenpersonen ontwikkelt zich tevens mede op basis van het arrest van de Hoge Raad van 25 november 2005 (Lycos/Pessers).

b. Aanwijzing en richtlijn strafrechtelijke handhaving

Op 1 februari 2006 is een nieuwe aanwijzing intellectuele eigendomsfraude van het Openbaar Ministerie in werking getreden (Stcrt. 9 januari 2006, nr. 6, p. 10). De aanwijzing heeft betrekking op de aanpak en afhandeling van de opsporing en vervolging van overtredingen en misdrijven op het gebied van de intellectuele eigendom. Zo is strafvorderlijk optreden onder meer aangewezen als het algemeen belang wordt geraakt, waarvan vooral sprake is bij grootschalige namaak en piraterij, gepleegd in beroep of bedrijf, die de markt verstoren, bij een bedreiging van de veiligheid, bij betrokkenheid van criminele organisaties of georganiseerde criminaliteit alsmede bij grootschalige internetpiraterij. Op dezelfde datum is ook een Richtlijn voor strafvordering intellectuele-eigendomsfraude van het College van procureurs-generaal in werking getreden (Stcrt. 9 januari 2006, nr. 6, p. 12), die uitgangspunten bevat voor het transactie- en requireerbeleid in geval van intellectuele-eigendomsfraude.

c. Werkgroep overheid-bedrijfsleven

Teneinde contact te houden met het bedrijfsleven, heeft een reeds lang bestaande interdepartementale werkgroep op het gebied van handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (waarin zowel de betrokken ministeries van Justitie, Economische Zaken en Financiën, als het OM en de uitvoerende diensten van de Douane en de FIOD-ECD vertegenwoordigd zijn) inmiddels enkele bijeenkomsten gehouden met

vertegenwoordigers van (organisaties van) het bedrijfsleven, waarin gediscussieerd is over de wederzijdse bijdragen aan bestrijding van piraterij.

d. Internationale activiteiten

Door de minister van Financiën (als verantwoordelijke voor de FIOD-ECD en de Douane) en door ons wordt er bij de overheid van diverse landen waar veel inbreukmakende goederen vandaan komen of die een belangrijke rol spelen bij het tegenhouden van import van inbreukmakende goederen aan de buitengrenzen van de EU, aandacht gevraagd voor de problematiek van grootschalige inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten. Zo wordt door de douanedienst met regelmaat bezoek gebracht aan de nieuwe lidstaten om voorlichting en opleiding te verzorgen over het tegenhouden van inbreukmakende goederen aan de buitengrenzen van de EU. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft tijdens de vorige kabinetsperiode bij een werkbezoek aan China eveneens veel aandacht besteed aan handhavingsvraagstukken. Verder is er op het ministerie van Justitie onlangs een delegatie uit China ontvangen die zich bezig houdt met het opstellen van een nieuw wetboek inzake de intellectuele-eigendomsrechten, waarbij aandacht is gevraagd voor de handhaving van die rechten.

e. Handhaving door private organisaties

De handhaving van intellectuele-eigendomsrechten is in eerste instantie een aangelegenheid voor de rechthebbenden zelf. Het strafrecht fungeert als een ultimatum remedium dat voornamelijk wordt ingeschakeld als het algemeen belang door de inbreuk getroffen wordt. De sector zelf neemt de civielrechtelijke handhavingstaak zeer serieus en ontvouwt vele, vaak gecoördineerde handhavingsactiviteiten. Een deel daarvan wordt op aangeven van de desbetreffende organisatie strafrechtelijk afgehandeld door de FIOD-ECD en het Openbaar Ministerie. Zo worden de belangen van de software-industrie bewaakt door de Business Software Alliance (BSA). De stichting Brein, die zich richt op de handhaving van auteurs- en naburige rechten op muziek, film, video en interactieve software, heeft in juni van dit jaar van de Motion Picture Association, de brancheorganisatie van Hollywood filmstudio's, de anti-piracy award ontvangen voor de prestaties op het gebied van civiele handhaving over de periode 2006 tot medio 2007 en dan met name op het gebied van handhaving op internet. Brein ondernam in 2006 12.000 keer succesvol actie tegen piraterij, waardoor onder andere 150 illegale p2p-sites werden afgesloten, 1.900 maal is opgetreden tegen aanbod van illegale dragers via Internet en 410 maal tegen traditionele verspreiding van illegale dragers. In 72 zaken werd samengewerkt met de FIOD-ECD en met het Openbaar Ministerie in strafrechtelijke onderzoeken naar piraterij. Ook internationaal wordt samengewerkt, zoals blijkt uit de recente aanhouding in Engeland van een eigenaar van een van 's-werelds grootste Bittorrent-sites op muziekgebied en de gelijktijdige inbeslagname van de server bij een hosting provider van de website in Nederland.

De brancheorganisatie voor de entertainmentindustrie NVPI probeert het illegaal kopiëren bij de bron aan te pakken, onder andere door jongeren via campagnes voor te lichten. Zo voert de NVPI sinds 2005 een campagne om de sociale acceptatie van games- en softwarepiraterij duurzaam te verlagen door de kennis bij jongeren over de regels voor illegaal downloaden en kopiëren van games en software te vergroten (Ban Illegale Games en Software, B.I.G.). Deze campagne is mede gefinancierd door de Stichting Platform Multimediaproducten, opgericht door het Nederlands Uitgeversverbond. Dit platform bundelt de krachten van uitgevers van multimediaproducten en sommeert via internetproviders de aanbieders van kopieën van uitgeefproducten het illegale aanbod van een website te verwijderen.

Voorlichtingsacties als de hiervoor genoemde, proberen een herbezinning te bewerkstelligen op het soms levende gevoel dat tegenwoordig alle content maar gratis is of zou moeten zijn. Zonder afdoende betaling voor het gebruik van de content komt de diversiteit van content in gevaar.

f. Private bestrijding van piraterij op internet

Tussenpersonen op internet beginnen steeds meer hun aandeel in de verantwoordelijkheid voor de strijd tegen piraterij te nemen en er vinden interessante ontwikkelingen plaats om internet beter te benutten voor legale verspreiding van film en muziek, en illegaal aanbod te bestrijden. Zo hebben XS4ALL en KPN het initiatief genomen een klachtenprocedure in te voeren voor meldingen van internetpiraterij. Zij zullen hun klanten (afnemers van hun access-diensten) informeren over klachten over piraterij, zodat dezen de mogelijkheid hebben hun website aan te passen en zo afgifte van hun persoonsgegevens te voorkomen (persbericht KPN d.d. 7 februari 2007).

Google heeft aangekondigd een auteursrechtfilter te zullen plaatsen op de videosite YouTube, zodat het lastiger zal worden om auteursrechtelijk beschermd materiaal op die website te plaatsen. Door middel van het vergelijken van een digitale "vingerafdruk" van het ingezonden filmpje met beeldmateriaal van Disney en Time Warner, wordt dergelijk auteursrechtelijk beschermd materiaal van YouTube geweerd. Hetzelfde geldt voor de Microsoft-variant van YouTube, Soapbox. Voorts zijn contracten gesloten tussen YouTube en platenmaatschappij Warner Music om legaal videoclip van bekende muzikanten op de YouTube-site te vertonen en tussen Warner en Bittorrent – voorheen een peer-to-peer-site waarop soms in strijd met het auteursrecht muziek werd uitgewisseld – voor de verkoop van films en tv-shows.

Deze gezamenlijke inzet van privaat- en strafrechtelijke middelen en de alternatieve oplossingen die voor internetverspreiding van auteursrechtelijk beschermde werken worden gevonden, lijken inmiddels hun vruchten af te werpen. Zo groeit volgens cijfers van de NVPI het aanbod van webwinkels waar legaal aanbod gedownload kan worden. In Nederland werden in 2006 10,1 miljoen stuks muziek legaal gedownload, tegenover 4,3 miljoen in 2005. Ook wereldwijd is de verkoop van downloads bijna verdubbeld van 5,5% van de wereldwijde muziekverkoop in 2005 naar rond de 10% in 2006.

g. Strafrechtelijk optreden

Bij het Openbaar Ministerie zijn in 2005 ruim 950 zaken, in 2006 ruim 1650 en in 2007 (tot en met augustus) ruim 1100 zaken aangebracht die betrekking hadden op auteursrechtinbreuk. Daarvan zijn respectievelijk ongeveer 780, 1450 en 930 zaken afgedaan met een transactie (dat wil doorgaans zeggen een combinatie van afstand doen van de inbreukmakende goederen met betaling van een geldsom) en respectievelijk ongeveer 120, 120 en 70 zaken voor de rechter gebracht. De overige zaken zijn (al dan niet voorwaardelijk) geseponeerd of gevoegd. Bovendien staat nog een aantal zaken open (ongeveer 40 over 2006 en 110 over 2007).

h. Douane-optreden

Blijkens statistieken van de Nederlandse Douane zijn door deze douane in 2004 bijna 5,5 miljoen cd's (audio, games, software etc.), dvd's en cassettes in beslag genomen. In 2005 zijn – bij gelijk blijvende controles – bijna 2 miljoen dergelijke goederen in beslag genomen en in 2006 ruim 200.000.

4. Overige internationale ontwikkelingen

a. Ratificatie WIPO -auteursrechtverdragen

In 2008 zal de toetreding van de EU-lidstaten tot het WIPO-verdrag inzake auteursrecht (Trb. 1998, 247) en het WIPO-verdrag inzake uitvoeringen en fonogrammen (WPPT -verdrag; Trb. 1998, 248) naar verwachting daadwerkelijk gerealiseerd worden. Met de Richtlijn auteursrecht heeft de Gemeenschap, binnen haar bevoegdheden, al uitvoering gegeven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de beide WIPO-verdragen. In Frankrijk en Portugal is de ratificatiewetgeving echter nog niet gereed. Deze op 20 december 1996 in Genève gesloten verdragen beogen het bestaande internationale instrumentarium aan te vullen en te moderniseren,

mede om recht te doen aan de snel voortschrijdende technologische ontwikkelingen. Met name het gebruik van muziek en auteursrechtelijk beschermde werken op en via internet krijgt daarmee een duidelijker juridische status. Vooruitlopend op de toetreding heeft de Raad van de Europese Unie op 12 juli jl. een verklaring aanvaard over de reikwijdte van het WPPT -verdrag, waarin onder andere is verklaard dat de bescherming van het WPPT -verdrag zich niet uitstrekt tot thuiskopiegelden.⁴ Dit betekent dat er uit het verdrag geen verplichting afgeleid kan worden om in de EU geïnde thuiskopiegelden aan de Verenigde Staten af te dragen.

b. WIPO-initiatief bescherming rechten van omroeporganisaties

In WIPO-kader wordt al enige jaren gesproken over een mondiaal verdrag ter bescherming van de rechten van omroeporganisaties. Hieraan ligt de wens tot bestrijding van signaalpiraterij ten grondslag. Gelet op de recente discussies in het Standing Committee for Copyright and Related Rights ziet het er naar uit dat de meerwaarde van een eventueel verdrag zou kunnen liggen in het feit dat er een mondiaal minimumniveau voor de bescherming van omroepprogrammasignalen zou worden afgesproken, wat ertoe leidt dat Nederlandse producties in het buitenland beter beschermd worden. De Nederlandse inzet in deze onderhandelingen bestaat uit besteding van het huidige hoge niveau van bescherming van omroepsignalen zoals dat in de EU geldt en voorkoming van het (verkapte) uitdijen van het auteursrecht in de vorm van een nieuwe categorie nabuurrechthebbers (webcasters).

5. Overige Europese ontwikkelingen

a. Voorstel richtlijn strafrechtelijke handhaving intellectuele-eigendomsrechten

In 2006 heeft de Commissie een Richtlijnvoorstel ingediend inzake strafrechtelijke maatregelen om de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten te waarborgen (COM(2006)0168). Op 25 april 2007 heeft het Europese Parlement ingestemd met dit Commissie-initiatief, met beperking van de reikwijdte van de richtlijn tot opzettelijke schendingen van intellectuele-eigendomsrechten met een commercieel oogmerk (zie Kamerstukken II 2006/07, 23 490, nr. 455). De discussie tussen de lidstaten en de Commissie ging voornamelijk vooral over de bevoegdheid van de Commissie op het gebied van het strafrecht in de eerste pijler en over de vraag of optreden van de Gemeenschap op dit terrein een toegevoegde waarde heeft, met name nu nog geen zicht bestaat op de gevolgen van de civielrechtelijke handavingsrichtlijn. Maar die onderhandelingen liggen al enige tijd stil; het is nog niet bekend wanneer het onderwerp weer op de agenda wordt gezet.

b. Grensoverschrijdend collectief beheer

De Europese Commissie is in juni van dit jaar een procedure gestart tegen Cisac, een internationale overkoepelende organisatie van nationale collectieve beheersorganisaties, omdat haar standaardovereenkomst tussen collectieve beheersorganisaties en rechthebbers strijdig zou zijn met het kartelverbod van artikel 81 van het EG-Verdrag; het zou onder andere leiden tot exclusieve nationale monopolies voor de collectieve beheersorganisaties in de lidstaten. De uitkomsten van deze zaak zullen van groot belang zijn voor de toekomst van het collectieve beheer. Bij de beantwoording van Kamervragen van het lid Gerkens (Kamerstukken II 2006/07, Aangangsel, nr. 1337) is al aangegeven dat wij bedenkingen hebben bij het door Cisac aangemelde model en dat Nederland geen bevoegdheid heeft in deze procedure.

⁴ Zie <http://register.comsilium.europa.eu>, onder "geavanceerd zoeken" via het veld "nummer document" op nr. 11517/07.

6. *Overige wet- en regelgeving*

a. *Volgrecht*

Per 1 april 2006 is het volgrecht in Nederland geïntroduceerd, ter uitvoering van de EU-richtlijn volgrecht (Richtlijn 2001/84 PbEG 2001, L 272/32; Stb. 2006, 60 en 151). Op grond hiervan kunnen beeldende kunstenaars delen in toekomstige waardeinstijgingen van hun werken bij verkoop ervan door een professionele kunsthandelaar (artikelen 43-43g Auteurswet). De verkoopprijs moet dan minstens € 3000,- exclusief btw zijn en het procentuele aandeel van de kunstenaar is gemaximeerd tot 4% en ten hoogste € 12.500 (Besluit van 21 februari 2006, Stb. 2006, 100 en 151). Deze drempels volgen uit de betrokken richtlijn.

b. *Heffing blanco dragers*

Teneinde de grijze of zwarte handel te bestrijden in heffingsplichtige dragers die zijn bestemd voor het privé kopiëren tegen te gaan, zijn in bijzondere omstandigheden niet de fabrikanten of importeurs van blanco dragers, maar wederverkopers verplicht tot afdracht van de thuishoofvergoeding. Dit is per 1 september 2004 geregeld in de Wet van 13 mei 2004 tot aanvulling van de Auteurswet 1912 inzake de thuishoof tot invoering van verlengde aansprakelijkheid voor verkopers per 1 september 2004 (Stb. 2004, 211 en 392).

c. *Uitlevering in kader van auteursrechtinbreuken*

Bij gelegenheid van de ratificatie van het Cybercrimeverdrag van de Raad van Europa is de Uitleveringswet met ingang van 1 september 2006 aldus gewijzigd dat uitlevering aan andere verdragspartijen mogelijk wordt bij (verdenking van) zwaardere auteursrechtinbreuken (Stb. 2006, 300). Dit geldt bij (verdenking van) overtreding van de artikelen 31a en 31b Auteurswet en de daarmee corresponderende artikelen 22 en 23 Wet op de naburige rechten (artikel 51a, tweede lid, Uitleveringswet).

d. *Permanente status Commissie auteursrecht*

De Commissie auteursrecht heeft met ingang van 22 juli 2007 de status van permanente adviescommissie gekregen (wijziging van de Wet adviesstelsel Justitie, Stb. 2007, 215). Daardoor blijft kwalitatief hoogwaardige en onafhankelijke advisering ten aanzien van de wetgeving op het complexe en door Europese en internationale ontwikkelingen gedomineerde terrein van het auteursrecht en de naburige rechten verzekerd.